

LUONTOSELVITYS

Kaava-alueen länsipuolisko

Tarkasteltavan alueen länsipuolisko on pääosin metsäinen, mutta eteläosassa on kymmenkunta pientaloa ja tie. Luonnonarvoja ei kartoitettu asutuilta tonteilta.

Metsä on varttunutta, melko luonnontilaista havumetsää. Metsässä on melko runsaasti kookkaita kiviä ja siellä täällä kohoaa myös muurahaiskekoja. Ne monipuolistavat metsän pien'elinympäristöjä ja luovat viehättävää vaihtelua metsänäkymiin samoin kuin kumpuileva maastokin. Lähivirkistysalueeksi metsän helppokulkuinen maasto sopii hyvin ja metsässä risteileekin lukuisia polkuja.

Kaava-alueen länsipuoliskon metsä on metsätyypiltään tuoretta mustikkatyypin kangasta (MT), kuitenkin kaava-alueen lounaisosassa länteen viettävässä rinteessä lehtomaista kangasta (OMT). Kaava-alueen luoteisosassa on useita varttuneen kuusikon varjostamia korpisia (mustikkakorpi, MK) painanteita. Muutamat näistä painanteista ovat soistuneita ja keräävät vettä kausikosteiksi lätäköiksi. Näistä vesi valuu rinteessä osan matkaa pintavalumana, osan kivikkoiseen maastoon kovertuneessa selvärajaisessa uomassa. Soistumat ovat kooltaan melko pieniä ja lajistoltaan tavanomaisia, mutta monipuolistavat silti metsäluontoa huomattavasti.

Valtapuuston kaava-alueen metsäisessä länsipuoliskossa muodostavat varttuneet havupuut, mänty ja kuusi, mutta sekapuuna esiintyy vähäisessä määrin myös koivua, haapaa ja raitaa sekä aluspuustossa pihlajaa. Mäntyä on puustossa runsaammin määllä ja ylärinteissä, kuusta alarinteissä. Puuston ikärakenne on luontaisen kaltainen, nuoria puita, etenkin kuusta on aluspuustossa nousemassa melko runsaasti.

Alueen muista metsäkuvioista poikkeaa n. 40 vuoden ikäinen istutusmännikkö kivikkoisella mäellä kaava-alueen luoteisosassa (kaava-alueen länsireunaan 'poukaman' muodostavan tontin itäpuolella). Männikössä elinvoimaisena sekapuustona valosta ja elintilasta kilvoittelee samanikäinen villi hieskoivikko.

Lahopuustoa metsässä on melko niukasti: joitakin pystyyn kuolleita puita, muutamia tuulenkaatoja sekä melko runsaasti lumen ja tuulen katkomia istutusperäisiä keskenkasvuisia mäntyjä. Silmiinpistäviä jälkiä puunkorjuusta ja metsänhoidosta ei metsässä näy ja siksi metsä on miellyttävällä tavalla luonnontilaisen ja koskemattoman näköistä etenkin alueen luoteisosassa.

Kenttäkerroksen kasvillisuudessa tavallisimmat metsävarvut, mustikka ja puolukka kasvavat rehevästi, mutta monin paikoin puuston varjostus rajoittaa kasvillisuuden elämän edellytyksiä. Ruohovartisia kasveja on varpujen lomassa melko vähän, mutta hiukan runsaammin alueella kulkevien useiden polkujen varsilla sekä muilla aukeammilla kohdilla. Metsän ruohovartinen kasvilajisto on tavanomaista ja metsätyypille ominaista: sananjalka, metsäalvejuuri, vanamo, metsälauha, nurmilauha, kevätpiippo jne. Suotuisimmilla kasvupaikoilla kasvaa vähän käenkaalia. Riidenliekoa esiintyy soistumiselle alttiissa kohdissa siellä täällä koko metsäalalla ja kaava-alueen luoteisosassa kasvaa hiukan myös kangaskeltaliekoa ja katinliekoa. Kookkaimmilla kivillä näkee ikivihreätä kallioimarretta, joka on metsäkivien yleinen ja koristeellinen pieni saniainen.

Kasvillisuuden pohjakerroksessa seinäsammal ja metsäkerrossammal kasvavat kuivalla metsämaalla kutakuinkin tasavahvoina valtalajeina kautta metsäalueen ja mm. kynsisammalta ja sulkasammalta esiintyy siellä täällä laikuittain. Soistuneiden painanteiden kasvillisuus poikkeaa kuivempien kangasmaiden lajistosta selvästi ja myös painanteet keskenään ovat lajistoltaan hieman erilaisia.

Panssariaidan rajaaman puolustusvoimien alueen etelä-lounaiskulman luona on soistunut ja hiukan luhtainen painanne, jossa kasvaa mm. kurjenjalkaa ja juolukkaa. Panssariaitaa kiertävältä soratieltä valuu aidan ali soistuneeseen painanteeseen kivennäispitoista, kasvillisuutta ravitsevaa vettä.

Aidannurkan luoteispuolella sijaitsevan mäen laella on pieni, lievästi rämeinen notko, jonka äärellä kasvaa hiukan suopursua ja tupasvillaa. Myös tähän painanteeseen valuu vettä panssariaidan ali soratieltä.

Aivan kaava-alueen luoteiskolkassa sijaitsevan mäen länsirinteellä on myös muutamia korpisia soistumia, joiden lajistoon kuuluu vähäisin yksilömäärin mm. tervaleppä, kataja, virpapaju, hiirenporras, korpi-imarre, rönsyleinikki sekä nuokku- ja isotalvikki. Soistuneissa painanteissa on rahkasammalilla hallitseva asema kasvillisuuden pohjakerroksessa, mutta mättäillä esiintyy myös korpikarhunsammalta.

Kaava-alueen luoteisosan kostean varttuneen kuusimetsän suojasta löytyi hiukan pilkkunahkajakälää ja riippunaavaa, jotka viihtyvät vanhan metsän pienilmastossa. Hirvenjäkälää on harvoina kasvustoina siellä täällä, etenkin polkujen vierillä; poronjäkälää kasvaa vain kivillä.

Kaava-alueen luoteisosan länsireunan tuntumaan on tehty traktoritie, jonka rakentamiseksi on tien vierestä kuovittu maata. Tieksi on tuotu myös täytemaata, jonka mukana tielinjalle on kulkeutunut metsäympäristöön kuulumatonta kasvilajistoa, kuten maitohorsma, mesiangervo ja terttuselja. Rinteen valuedet on johdettu traktoritien ali lätäkköön, jossa kasvaa pikkuvesitähteä ja pikkulimaskaa.

Edellä kuvatusta metsä kuitenkin poikkeaa paikoin pienialaisesti:

- Lähellä Patria Vammas Oy:n aitaa on metsän maapohjaa myllerretty ilmeisesti viemärin teossa. Maa on näiltä kohdin jo sammaloitunut ja taimettunut.

- Lähellä puolustusvoimien alueen etelä-lounaista nurkkaa on kaunis, pieni, pyöreämuotoinen kalliokumpu.

- Alueen lounaisosassa sijaitsevasta rinteestä tenniskentän länsipuolelta on puustoa harvennettu pieneltä alalta melko äskettäin. Ylärinteeseen on kärrätty puutarhajätettä (kuten useampaankin paikkaan asuttuja tontteja reunustavissa metsissä). Puutarhajätteen mukana on metsään kulkeutunut myös joitakin kasvilajeja, kuten vaahtera ja tarhaukonhattu, jotka ovat liittyneet metsäreunan kasvilajistoon.

Kaava-alueen metsän linnustosta havaittiin pientalojen tuntumassa viihtyvien tavallisimpien tiaisten, varisten ja harakoiden lisäksi puukiipijä, hippiäinen ja närhi jotka ovat melko yleisiä varttuneen havumetsän lajeja. Näiden metsälajien voi otaksua väistyvän alueen lajistosta kaavaillun rakentamisen pirstoessa yhtenäisen metsäisen elinympäristön. Kaava-alueen lähellä, luoteis- ja pohjoispuolella, on kuitenkin suhteellisen yhtenäisiä metsiä.

Kaava-alueen itäpuolisko

Kaava-alueen itäpuolisko on rakennusten ja kulkuväylien vallitsemaa alaa, jossa hoitamaton luontoa esiintyy vain saarekkeina ja juotteina pientareilla.

Alueen itäpuoliskon huomattavin luonnonalue on asevarikon ja maantien välissä sijaitseva pieni kulkuväyliä ja pientareiden pirstoma metsä. Tämä kaava-alueen itäpään muodostava pieni sekapuumetsikkö on havupuuvaltainen, jossa mäntyjen ja kuusten lisäksi kasvaa koivuja, raitoja ja hiukan haapaa sekä muutama nuori salava. Nuori lehtipuusto on paikoin tiheää.

Metsikön kasvillisuuden kenttäkerroksen lajistoon kuuluu tavallisia vaatimattomia heinittyneen kangasmetsän ja tienvierien lajeja, mutta onpa paikalle löytänyt tiensä myös lehtoakileija, joka karkaa pihastutuksista melko helposti lähiluontoon. Metsikössä sijaitsee entisen rakennuksen perustan jäänteitä.

Metsikkö on lajistoltaan ja elinympäristönä tavanomainen ja luonnonsuojelulliselta arvoltaan suhteellisen vähäinen, mutta luontoa rikastava keidas teiden välissä.

Patria Vammas Oy:n suljettu tehdasalue todettiin niin laajalti rakennetuksi ja luonnontilan menettäneeksi, ettei luonnonarvoja kannattanut aidan sisäpuolelta etsiä, ja tehdasaluetta tarkasteltiin vain alueen ulkopuolelta verkkoaidan läpi. Niin aidatulla tehdasalueella kuin sen laitamilla ja kulkuväyliä liepeillä olevat tienvieret, ojanpientareet, siirtomaakasat ja pienet metsiköt eli (pien)elinympäristöt sekä niiden kasvilajisto ovat mitä tavanomaisimpia ja siinä merkityksessä luonnonarvoiltaan vaatimattomia.

Luonnonarvot : kaavoitus - yhteenveto

Kaava-alue on luonnonoloiltaan, elinympäristöiltään ja lajistoltaan tavanomainen eikä alueelta löytynyt sellaisia luonnonarvoja, jotka alueen kaavoittamisessa tulisi erityisesti ottaa huomioon. Luonnonolojen ja elinympäristöjen tavanomaisuus antaa aihetta otaksua, ettei alueen eliölajistossa ole erikoisuuksia, vaikka asian varmempi toteaminen edellyttäisi kesällä tehtävää luontoselvitystä.

Kaava-alueen länsipuoliskossa ja etenkin luoteisosassa metsän luonnontila on säilynyt melko hyvin ja sitä tulisikin alueen suunnittelussa vaalia. Metsät ovat komeita tavanomaisiin, sumeilemattomasti käsiteltyihin talousmetsiin verrattuna. Vaikka kaava-alueen luonto lienee lajimäärin mitattuna monipuolisinta asuttujen pihojen ja metsien rajamailla, tulisi alueen suunnittelussa pyrkiä välttämään metsäkuvioiden pirstomista, sillä eheää metsäalaa on Suomen luonnossa yhä vähemmän.

Kaava-alueen itäpuolisko on jo rakennettu niin tehokkaasti ja maastoa on käsitelty niin voimaperäisesti, että kaava-alueen itäpuoliskon luonnon merkitys on luonnonsuojelun kannalta enää marginaalinen.